

යුරෝපා ආර්ථික අර්බුදය පාලනයෙන් පිට පතිඳී

Europe's economic crisis spins out of control

2011 අගෝස්තු 20

ලෙය්ක කොටස් හා මූල්‍ය වෙළඳ පොලවල ආර්බුදය එන්ට එන්ම පාලනයෙන් පිටතට ගමන් කරයි. ආන්ඩ් දුවවනු ලබන්නේ, ඒවාට බලපැමි කළ නොහැකි වර්ධනයන් මගිනි.

ලොව හතර වන හා හය වන විශාලතම ආර්ථිකයන්හි නායකයන් වන ඇුන්ජේලා මරකල් සහ නිකොලායි සරකොසි, අගහරුවාදා හදිසි සමුළුවකදී මුන ගැසුන් වෙළඳ පොලවල් සංසුන් කිරීමේ අරමුන ඇතිව ය. දෙදිනකට පසුව තෙවසරක් තුළ ඇතිවූ විශාලතම කඩා වැට්ම ඒ කෙරෙහි කොටස් වෙළඳ පොලවල ප්‍රතිචාරය විය.

බ්‍යුහස්ථානීන්දා, ජ්‍යෙෂ්ඨ බැක්ස් ද්රැගකය සියයට 6කට ආසන්නව ද ප්‍රත්ස කුක් 40 ද්රැගකය සියයට 5.5කින් ද ව්‍යුතානායේ උරිසි ද්රැගකය සියයට 4.5කින් ද කඩා වැට්මිනි. එක්සත් ජනපද බිඩි ජෝන්ස් ද්රැගකයේ කාරමික සාමාන්‍යය සියයට 3.7කින් වැට්මින. පහලට ලුහුවා යාම සිකුරාදා ද අඛන්ච්ච සිදු විය. මාසය ආරම්භයේ සිට මේ දක්වා බැක්ස් ද්රැගකය සියයට 20කින් වැට්මින. මේ සා පරිමාන පහත වැට්මින් 1930 ගනන්වල මහා අවපාතය පිළිබඳ මතකයන් අපුන් කරයි.

කොටස් වෙළඳ පොලවල සන්ත්‍රාසයෙන් පෙන්නුම කෙරෙන්නේ, ගනුදෙනු කරුවන් බරපතල පසුබැමක් අපේක්ෂා කරන බව යි. වර්ධනය එක තැන පල් වීමෙන් සහ විරෝධියා අනුපාතයන් ඉහළ යාමෙන්, දැනට මත් එම පසුබැමේ පෙර ලකුණු පහල වී ඇත. සංගත මේ ප්‍රතිචාර දක්වනු ඇත්තේ දොට්ට දැමීම්වල අපුන් වටයකිනි. ආන්ඩ් තව තවත් අයවැය කළනු ඇත.

1930 ගනන්වල කුටුක අත්දැකීම් ආර්ථිකව පමනක් නො ව දේශපාලනිකව ද යලි කරලියට ඒමට තර්ජනය කරයි. ලෙය්ක ආර්ථික පරිභානිය සිදු වන්නේ, යුරෝපා සංගමයේ පැවැත්මට තර්ජනය කරමින් ජාතික ආත්මින් වැඩිම සමග ද ඇශ්‍යනිස්ථානයේ, ඉරාකයේ හා ලිඛියාවේ එන්ට එන්ට ම කුරිරු වන අධිරාජ්‍යවාදී යුද්ධ සමග ද අන්වැල් බැඳ ගෙන ය.

වත්මන් ආර්බුදය, වසර අසුවකට පෙර ආර්බුදයටත් වඩා මූලික යයි යි. එවක්, යුරෝපා සියලුම පොලවල ප්‍රතිචාර අන්ඩ් දැමීම් අතරතුර, බැංකු ද දනවතුන්ගේ වත්කම් ද බෙරා ගනු පිනිස ජනතාවගේ සාක්කා හිස්කර ඇත. ආර්ථික පසුබැම උග්‍ර කරමින් ද ඒ අනුව රාජ්‍ය අංශයෙහි නව බැංකු වැට්මින ඇති කරමින් සහ ගැලවුම් මගක් නැති විෂම වතුයක් නිර්මානය කරමින් ද, එක් කප්පාදු පිළිවෙතකින් පසුව තවෙකක් එයි.

නැසිස්විවාදය සහ යුද්ධය කරා රුටා යදීදී, ඇමරිකානු ධනේශ්වරය ප්‍රතිචාර දැක්වුයේ සමාජ ප්‍රතිසංස්කරන වැඩි සටහනක් – එනම්, ජනාධිපති ගැන්ක්ලින් බෙලානෝ රැස්වෙල්ට්ටිගේ නිව් විල් ප්‍රතිපත්තිය – සමින් ය. දෙවන ලෙය්ක යුද්ධයෙන් පසුව එක්සත් ජනපදය මතු වී ආවේ ආධිපත්‍යධාරී ආර්ථික බලවතා හැරියට ය. අද දින, එක්සත් ජනපදය ආර්බුදයේ කේත්තුයක් බවට පත්ව ඇත. එමෙන් ම, කිසි ම රටකට හෝ සන්ධානයකට, ලෙය්ක දනවාදී ආර්ථිකයේ ආරක්ෂකයා ලෙස එක්සත් ජනපදය ඉටු කළ කාර්ය හාරය හාර ගත නොහැකි ය.

යුද්ධයෙන් පසුව බවහිර යුරෝපයේ දනවාදය යලි ගොඩ නැගුවේ, මහා අවපාතයෙන් උගත් පාඩම් එනම් සමාජ ප්‍රතිපත්ති කුලින් වෙළඳ පොල ආර්ථිකයේ රුදුරු බව අඩු කිරීමේ අවශ්‍යතාව පදනම් කර ගනිමිනි. ස්වැලින්වාදී තන්තුයේ වැඩි කටයුතුවල ප්‍රතිඵලයක් ලෙස 1991 දී සෞචියට සංගමය බැංකි විසින් ගොස් එහි අවසානය ඔප්පු කලේ සමාජවාදයේ අසාර්ථකත්වය සහ දනවාදී වෙළඳ පොලේ නිර්බාධිත විෂයග්‍රහනය යැයි නිවේදනය කරනු ලැබේන.

ගෙවී ගිය තෙවසර මේ ප්‍රකාශ සිද බැංකු දමා ඇත. වෙළඳ පොලවල්, විශේෂයෙන් ම මූල්‍ය වෙළඳ පොලවල්, සිය විනාශකාරී බලය විදහා පා ඇත. සම්පේක්ෂකයෙන් ආන්ඩ් මෙහෙය වමින් සමාජය විනාශයෙහි ගිල්වන ප්‍රතිපත්ති අන කරති, ජනගහනයේ පුළුල් ස්තරවල ජ්වනේපායන් වන්සති.

අධ්‍යාපනය, සෞඛ්‍යය සහ වැඩිහිටි රකවරනය විනාශ කෙරෙන, තරුනයන් ඉදිරි ද්රැගනයෙහින් තොරව විද්‍යාවල ඇද දැමීන අතරතුර, බැංකු ද දනවතුන්ගේ වත්කම් ද බෙරා ගනු පිනිස ජනතාවගේ සාක්කා හිස්කර ඇත. ආර්ථික පසුබැම උග්‍ර කරමින් ද ඒ අනුව රාජ්‍ය අංශයෙහි නව බැංකු වැට්මින ඇති කරමින් සහ ගැලවුම් මගක් නැති විෂම වතුයක් නිර්මානය කරමින් ද, එක් කප්පාදු පිළිවෙතකින් පසුව තවෙකක් එයි.

එක ද ධනේශ්වර ආන්ඩ්වකට හෝ පක්ෂයකට මූල්‍ය වෙළඳ පොලවල අන්ඩ්තිකර අවශ්‍යතාව සැපිරිය නොහැකි ය. ලං ලංව එන අවපාතය පාලනයකට

గැනීමට නම්, රජයේ සංවර්ධන වැඩසටහනකට සම්බන්ධ යුරෝ බිජියන ගනනක දැවැන්ත ව්‍යාපෘතියක් දියත් කිරීම ද සම්පේක්ෂන ලාභවලින් හා ඉහළ ආදායම්වලින් බඳ අය කිරීම හෝ ඒවා රාජ්‍යය සතු කිරීමත් අවශ්‍ය වේ. එහෙත් එවන් වැඩ පිළිවෙළවල් ක්‍රියාත්මක කරනු තබා සාකච්ඡා කෙරෙන්නේ වත් නැති.

මූල්‍ය ප්‍රහා පැලැන්තියේ බලය අනුල්ලංසනීය වන්නේය. "වාමාංශික" වේවා දක්ෂිනාංශික වේවා සියලු නිල පක්ෂ, ඒ අඩියස දොහොත් මුද්‍රන් දී ගෙන වැශිර සිටී. මැත දී ඇති වුනු කැරලිවලදී අත් අඩංගුවට ගෙන සුළු වැරදිවලට ඉතා දැරුණු සිර දඩුවම් ලබා දෙමින් බ්‍රිතානා තරුණයන්ට සැලකු ආකාරය ද කල අපරාධවලට කිසිදු ආකාරයකින් වගකීමට නොබැඳෙන සමස්ත ජාතික ආර්ථිකයන් ම අර්බුදයට හෙළු කොටස් වෙළඳ පොල සුදුකාරයන්ට සහ සම්පේක්ෂකයන්ට සැලකු ආකාරය ද අතර වෙනසින් තරම් අන් කිසිවකින්, වත්මන් සමාජයේ පන්ති ස්වභාවය පැහැදිලි කෙරෙන්නේ නැති.

යුරෝපයේ ආන්ඩු හා පක්ෂ වාද කරමින් සිටින්නේ, ඊනියා යුරෝ බැඳුම්කර නිර්මානය කිරීමෙන් මූල්‍ය වෙළඳ පොලවල අත්ථේතිකර ලාභ පිපාසාව සංයිදිවය හැකි ද, නැති නම් යුරෝව අත හැර දමා බෙහෙවින්ම තයගැනී රටවල් ඒවායේම ඉරනමට අත හැර දැමිය යුතු ද යන්න ගැන සි.

නය ආපසු ගෙවීමේ ද්‍රීජකරණවන්ට මුහුනදී සිටින රටවල ආන්ඩු මෙන්ම ජර්මානු හා ප්‍රන්ස සමාජ ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදීන් ද හරිතයින් ද පලමු විකල්පයට සහාය දෙයි. යුරෝ බැඳුම්කර නිර්මානය කිරීම ද වියදම් පහත දැමීමේ දැඩි පිළිවෙන් ද එකට සම්බන්ධ කරන ඔවුනු, ඒ ඒ රටවල අයවැය ප්‍රතිපත්ති, යෝජිත යුරෝපා සංගම් මන්ඩලවල අන්සකට යටත් කරති. යුරෝ බැඳුම්කර හඳුන්වා දීමෙන් කුරිරු ක්‍රේජ්‍ය පිළිවෙන් තවත් පුළුල් වනු ඇත; ග්‍රීසිය, අයර්ලන්තය සහ පෙනුගාලය වැනි රටවලට මෙන්ම අවශ්‍ය යුරෝපයට ද ර්ව යටත් වීමට සිදු වනු ඇත.

ඡර්මනියේ නිදහස් ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී පක්ෂය (ඒර්ඩ්සි) වැනි දක්ෂිනාංශික ජනතාවාදීනු හා දනේශ්වර සංස්ථාපිතයේ කොටස් දෙවන විකල්පයට අනුග්‍රහය දක්වති. සියල්ලට ම වඩා ප්‍රධාන වන්නේ ජාතික අවශ්‍යතාව යැයි සලකන ඔවුනු, යුරෝව අත හැර යුරෝපා සංගමය බිඳ දමා, ජාතික පසකුරුකම්වල, ගැවුම්වල හා යුද්ධයන්ගේ මාවත ඔස්සේ යාමට

සූදානම්ව සිටිති. හිටපු මධ්‍යම පන්තික වමුමුන් අතරෙන් මෙහි ප්‍රකාශනයක් සොයා ගත හැකි ය. ඔවුනු යුරෝපා සංගමයට විකල්පයක් යැයි ජාතික හෝ කළාපීය ස්වාධීනත්වය වෙනුවෙන් හඩ නගති.

කම්කරුවන් මෙම කැඳුරු දෙක ම ප්‍රතික්ෂේප කළ යුතු ය. යුරෝපයෙහි ගැවුම ඇත්තේ ජාතින් අතර නොව පන්තින් අතර ය. බලගතු යුරෝපා සංගමයකට පක්ෂව හඩ නගන්නන් ද වඩාත් වේගයෙන් අන්තවාදීන් බවට පත් වෙමින් සිටින ඔවුන්ගේ ජාතිකවාදී විරැදුදවාදීන් ද එක්ව ආරක්ෂා කරන මූල්‍ය ප්‍රහැන්තියේ ආධිපත්‍රය බිඳ දැමිය හැක්කේ, සියලු යුරෝපා කම්කරුවන් ඒකාබද්ධව කරන අරගලයකට පමණි.

සමාජ සහ ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී අයිතින් ආරක්ෂා කිරීම සඳහා පුරුවාවශාතාව වන්නේ සමාජවාදී ක්‍රියා මාර්ගයකි. විලියන ගනනක වත්තම් මත පාලනය පුද්ගලයන් අත පවතින තාක් හා සමස්ත ජාතික ආර්ථිකයන්හි ම ඉරනම කොටස් වෙළඳ පොලවල සුදුකාරයන් විසින් තීන්දු කෙරෙන තාක්, එක ද සමාජ ගැටුවක් වත් විසඳිය නොහැකි ය. මූල්‍ය ආයතන සහ විභාග සංගත අත්ථත් කර ගෙන ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී පාලනයකට යටත් කළ යුතු ය. අර්ථික ජ්‍රීතිය සැලසුම් කළ යුත්තේ, වෙළඳ පොලේ අරාජකත්වය සහ ප්‍රාග්ධන හිමිකාරයන්ගේ ලාභ අවශ්‍යතා අනුව නොව නොව සමාජයේ අවශ්‍යතා අනුව ය.

වංත්තිය සම්ති හා සමාජ ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී පක්ෂ, කිසි විටෙකත් එවන් ක්‍රියා මාර්ගයකට එකත නොවුනු ඇත. ආන්ඩුවල හා අධ්‍යක්ෂ මන්ඩලවල ලිඛිතින් ද ගනන් නැති වරප්‍රසාද භුක්ති විදිමින් ද ඔවුන් දහසක් භුය පැවතින් පාලක ප්‍රහැන්තිය හා ගැට ගැසී ඇත. ඔවුනු උත්සාහ කරන්නේ කම්කරු පන්තියේ අවශ්‍යතා ආරක්ෂා කිරීමට නොව, පහලින් නැග එන සියලු විරැදුදත්වයන් හේද හින්න කිරීමට, බෙලහින කිරීමට සහ මරුදනය කිරීමට ය.

පවත්නා රාජ්‍ය ආයතනවලට පීඩනය යෙදීමෙන් සමාජවාදී ක්‍රියා මාර්ගයක් මුදුන් පැමුණුවා ගත නොහැකි ය. කම්කරුවන්ගේ ආන්ඩුවක් ද යුරෝපා එක්සින් සමාජවාදී සම්භාන්ඩුවක් ද පිහිටුවීම සඳහා, දසලක්ෂ සංඛ්‍යාත කම්කරුවන් ස්වාධීනව බලමුපු ගැන්වීම අත්‍යවශ්‍ය ය. මින් මතු කෙරෙන්නේ, විෂ්ලේෂණවාදී පක්ෂය හෙවත් හතර වන ජාත්‍යන්තරයේ ජාත්‍යන්තර කම්ටුව සහ ලොව වටා එහි ගාලාවන් ගොඩ නැගීමේ අවශ්‍යතාව යි.

පිටර් ජ්‍වාර්ස්